

[Strona Główna](#) > ... > [Szkolenia, Sieci Sądowe i Agencje](#) > [Szkolenie Kadr Wymiaru Sprawiedliwości](#) > [Krajowe Systemy Szkolenia](#) > [Szkolenie Wstępne Sędziów i Prokuratorów W Unii Europejskiej](#) > [Czechia](#)

Szkolenie wstępne sędziów i prokuratorów w Unii Europejskiej

Autor treści:

Czechy

Czechy

Opis ogólny

W Republice Czeskiej szkolenie wstępne organizuje [czeska Akademia Sprawiedliwości](#).

Akademia Sprawiedliwości przeprowadza szkolenie dla aplikantów sędziowskich (przyszłych sędziów) i prokuratorów (przyszłych prokuratorów), a od niedawna dla kandydatów na sędziów (przyszłych sędziów).

Aplikanci sędziowski i prokuratorzy odbywają trzyletnie szkolenie przygotowawcze; w tym czasie odbywają praktyki w sądzie/prokuraturze oraz uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez Akademię Sprawiedliwości i sądy/prokuratury. Nowelizacja ustawy o sądach i sędziach (nr 6/2002) zniósła stanowisko aplikanta sędziowskiego ze skutkiem od 1 stycznia 2022 r. Aplikanci sędziowski przyjęci do służby przygotowawczej przed tą datą ukończą służbę przygotowawczą zgodnie z przyjętym wcześniej harmonogramem.

Wspomniana wyżej nowelizacja wprowadziła nową funkcję kandydata na sędziego. Kandydat na sędziego odbywa szkolenie, które trwa jeden rok. Jego celem jest jak najlepsze przygotowanie kandydata do pracy na stanowisku sędziego. Odbywa się to poprzez pracę w różnych wydziałach w sądach pierwszej instancji oraz w sądach apelacyjnych, a także udział w szkoleniach Akademii Sprawiedliwości, zwykle prowadzonych w formie praktycznych seminariów. Udział w niektórych seminariach Akademii jest dla kandydatów na sędziów obowiązkowy. W niektórych sądach trwają obecnie pierwsze procedury naboru kandydatów na sędziów. Przewidujemy, że w 2022 r., pod koniec pierwszego etapu procedury naboru, w Republice Czeskiej będzie około 30 kandydatów na sędziów. Kolejne procedury naboru odbędą się jesienią 2022 r. Na dzień 1 stycznia 2022 r. aplikantów prokuratorów było 74.

Ramy prawne szkolenia wstępnego kandydatów na sędziów określono w ustawie nr 6/2002 o sądach, sędziach, ławnikach i administracji sądów, ze zmianami (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-6>), oraz w rozporządzeniu nr 516/20021 w sprawie naboru, szkolenia i egzaminowania kandydatów na sędziów, ze zmianami (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-516>). Ramy prawne szkolenia wstępnego aplikantów prokuratorów określono w ustawie nr 283/1993 o prokuraturze, ze zmianami (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-283>), oraz w [rozporządzeniu nr 383/2017](#) w sprawie naboru, szkolenia i egzaminowania aplikantów prokuratorów.

Dostęp do szkolenia wstępnego

Gdy zachodzi potrzeba obsadzenia wolnych stanowisk dla aplikantów prokuratorów, prokurator regionalny w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości ogłasza procedurę naboru do służby przygotowawczej dla aplikantów prokuratorów. Aplikant prokuratorowski musi spełniać następujące wymogi: obywatelstwo Republiki Czeskiej, pełną zdolność do czynności prawnych, nieskazitelny charakter oraz ukończenie wyższych studiów prawnych w Republice Czeskiej. Procedura naboru obejmuje egzamin pisemny, rozmowę kwalifikacyjną i badanie psychologiczne. Celem egzaminu pisemnego oraz rozmowy kwalifikacyjnej jest weryfikacja wiedzy zawodowej i zdolności aplikanta pod kątem przyjęcia do służby przygotowawczej. Warunkiem dopuszczenia do części ustnej procedury naboru jest pomyślne zdanie egzaminu pisemnego. Komisja egzaminacyjna przekazuje

wynik rozmowy kwalifikacyjnej prokuratorowi regionalnemu, który przyjmuje wybranego kandydata na trzyletnią służbę przygotowawczą.

Gdy zachodzi potrzeba obsadzenia wolnych stanowisk dla kandydatów na sędziów, prezes sądu rejonowego ogłasza procedurę naboru do służby przygotowawczej dla kandydatów na sędziów. Wymogi dotyczące kandydata na sędziego są następujące: posiadanie obywatelstwa Republiki Czeskiej, ukończenie wyższych studiów prawniczych na uniwersytecie w Republice Czeskiej, złożenie egzaminu sędziowskiego (lub innego porównywalnego egzaminu), zdolność do czynności prawnych i nieskazitelny charakter, posiadanie doświadczenia oraz cech, które będą gwarancją prawidłowego pełnienia funkcji sędziego, pomyślne ukończenie procedury naboru na stanowisko kandydata na sędziego oraz złożenie przysięgi przed prezesem sądu rejonowego. Procedura naboru składa się z części pisemnej, badania psychologicznego oraz rozmowy kwalifikacyjnej. Część pisemna obejmuje kazusy o podstawowym poziomie trudności z dziedzin prawa cywilnego, karnego, administracyjnego oraz upadłościowego, a także pytania mające na celu sprawdzenie logicznego rozumowania. Nad organizacją i przebiegiem części pisemnej procedury naboru czuwa Akademia Sprawiedliwości. Warunkiem dopuszczenia do części ustnej procedury naboru jest pomyślne zdanie egzaminu pisemnego. Kandydat, który przejdzie do części ustnej procedury naboru, musi poddać się badaniu psychologicznemu, zanim zostanie do niej dopuszczony. Wynik badania psychologicznego jest jednym z dokumentów przekazywanych komisji ds. naboru. Członkowie tej komisji zadają pytania dotyczące części pisemnej procedury naboru, a także pytania z zakresu wiedzy zawodowej oraz cech osobistych kandydata. Każdy członek komisji ocenia kandydata w skali od 0 do 10 punktów. W ocenie uwzględnia się wszystkie dokumenty, którymi dysponuje komisja ds. naboru, wyniki uzyskane przez kandydata w części pisemnej, wyniki badania psychologicznego oraz odpowiedzi udzielone przez kandydata w części ustnej procedury naboru, w tym jego ogólną prezentację i sposób wystawiania. Prezes sądu rejonowego publikuje wyniki procedury naboru na stanowisko kandydata na sędziego w formie pseudonimizowanej na stronie internetowej sądu.

Forma i treść szkolenia wstępnego

Szkolenie wstępne dla aplikantów prokuratorskich trwa trzy lata. W tym czasie mogą oni uczestniczyć w kursach organizowanych dla nich przez Akademię Sprawiedliwości.

Kursy te obejmują seminaria na temat stosowania prawa materialnego i proceduralnego, kursy adaptacyjne, warsztaty oraz seminaria internetowe. Aplikanci prokuratorscy mają również dostęp do różnorodnych materiałów do nauki na odległość, kursów wideo, metodyk i wykładów nagranych w formie audiobooków. Obowiązkowy kurs adaptacyjny odbywa się w ciągu pierwszych sześciu miesięcy szkolenia wstępnego. Jego celem jest zapoznanie nowych aplikantów prokuratorskich z charakterem służby przygotowawczej oraz z podstawowymi przepisami regulującymi pracę prokuratury. Zajęcia szkoleniowe oferowane aplikantom obejmują również symulacje procesów, seminarium obejmujące praktyczną wiedzę z zakresu orzekania, regularne seminaria poświęcone zmianom w prawie karnym oraz kursy przygotowujące do końcowego egzaminu zawodowego. Każdemu aplikantowi prokuratorskiemu wyznacza się w prokuraturze patrona koordynatora, który sprawuje nadzór nad przebiegiem służby przygotowawczej pod kątem merytorycznym i pedagogicznym. Ponadto taka osoba pomaga aplikantowi w nauce zasad etyki zawodowej. Patron koordynator jest powoływany i odwoływany przez prokuratora rejonowego i wybierany spośród najbardziej doświadczonych prokuratorów.

W trakcie rocznego szkolenia wstępnego kandydat na sędziego ma obowiązek uczestniczyć w określonych seminariach. W ramach zajęć obowiązkowych nowi kandydaci na sędziów zobowiązani są do udziału w seminarium poświęconym pracy w wymiarze sprawiedliwości oraz podstawom etyki zawodowej. Następnie kandydat na sędziego musi wziąć udział w pięciodniowym praktycznym, interaktywnym seminarium na temat postępowania cywilnego pt. „Postępowanie od pozwu do wyroku”, które koncentruje się na postępowaniu cywilnym przed sądem pierwszej instancji. Dodatkowo kandydat jest zobowiązany wziąć udział w interaktywnym seminarium na temat postępowania karnego pt. „Postępowanie od aktu oskarżenia do wyroku”, które dotyczy postępowania przed sądem karnym pierwszej instancji. Na kolejnym etapie kandydat na sędziego jest zobowiązany do uczestnictwa w jednej symulacji rozprawy z zakresu prawa cywilnego lub karnego. Symulacje rozpraw odbywają się na inscenizowanej sali rozpraw i wymagają od uczestników aktywnego zaangażowania. Oprócz seminariów obowiązkowych kandydaci na sędziów mogą uczestniczyć w seminariach dodatkowych. Seminaria te dotyczą reprezentacji na sali sądowej, podstaw retoryki i skutecznej komunikacji, umiejętności pisania oraz praktycznych wskazówek na temat korzystania z głównych systemów informacji prawnej. Seminarium pt. „Sądownictwo administracyjne” przygotowuje przyszłych sędziów do pracy w sądach administracyjnych. Aplikanci mają również dostęp do materiałów w ramach e-uczenia się, do przewodników

metodycznych oraz filmów szkoleniowych. Mogą także uczestniczyć w innych wydarzeniach szkoleniowych oferowanych przez Akademię Sprawiedliwości, przeznaczonych dla innych grup docelowych.

Kandydatom na sędziego w okresie służby przygotowawczej wyznacza się patronów koordynatorów, którzy sprawują nadzór nad przebiegiem tej służby pod kątem merytorycznym i pedagogicznym. Kandydatowi wyznacza się patrona koordynatora w każdym wydziale sądu, w którym pracuje. Rolę patronów koordynatorów pełnią sędziowie, których powołuje i odwołuje prezes sądu rejonowego. Osoby te sporządzają również opinie o pracy kandydata na sędziego w danym wydziale.

Zakończenie szkolenia wstępnego oraz uzyskanie kwalifikacji

Wstępna służba przygotowawcza aplikanta prokuratorskiego trwa trzy lata. Po ukończeniu tej służby aplikant prokuratorski przystępuje do egzaminu końcowego. Składa się on z testu pisemnego oraz z rozmowy kwalifikacyjnej z komisją ds. naboru. W części pisemnej egzaminu końcowego aplikant prokuratorski sporządza akt oskarżenia lub inne orzeczenie lub wnioski w sprawie karnej bądź wnioski w sprawie cywilnej, w której prokurator może występować, oraz apelację od orzeczenia sądu pierwszej instancji. Celem części ustnej egzaminu końcowego jest sprawdzenie wiedzy kandydata w następujących dziedzinach:

1. prawo konstytucyjne,
2. prawo cywilne materialne i procesowe,
3. prawo pracy i ubezpieczeń społecznych,
4. prawo rodzinne,
5. prawo karne materialne i procesowe,
6. prawo handlowe,
7. sądownictwo administracyjne oraz prawo administracyjne materialne i procesowe,
8. prawo finansowe,
9. prawo o notariacie oraz kodeks stosowania prawa,
10. regulaminy postępowania sądów i prokuratorów, ich regulaminy wewnętrzne i administracyjne oraz struktura organizacyjna sądów i prokuratur.

Kandydaci zdobywają również podstawową wiedzę na temat prawa Unii Europejskiej oraz podstawowych źródeł prawa międzynarodowego. Uwzględnia się także ogólną znajomość przez kandydata systemu prawnego i zasad postępowania prokuratury, umiejętność prawidłowego stosowania i interpretowania przepisów oraz sposób wystawiania się. Wynik egzaminu końcowego może być „celujący”, „dostateczny” lub „niedostateczny”. Kandydat, który zda ten egzamin, otrzyma zaświadczenie o ukończeniu szkolenia wydane przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Zdanie egzaminu końcowego jest warunkiem wykonywania zawodu prokuratora. Warunki pełnienia funkcji prokuratora obejmują: obywatelstwo Republiki Czeskiej, zdolność do czynności prawnych, nieskazitelny charakter, ukończenie 25. roku życia, ukończenie wyższych studiów prawnych na uniwersytecie w Republice Czeskiej, złożenie egzaminu końcowego, posiadanie cech, które będą gwarancją prawidłowego pełnienia funkcji prokuratora, wyrażenie zgody na powołanie na stanowisko prokuratora oraz na przydzielenie do danej prokuratury. Prokuratora powołuje Minister Sprawiedliwości na czas nieokreślony na wniosek Prokuratora Generalnego.

Szkolenie kandydata na sędziego trwa jeden rok. Po upływie tego okresu kandydat na sędziego może wziąć udział w naborze na stanowisko sędziowskie, który ogłasza Minister Sprawiedliwości. W naborze na stanowisko sędziowskie mogą uczestniczyć nie tylko kandydaci na sędziów, lecz także inne osoby. Na przykład osoby, które sprawowały funkcję prokuratora, adwokata, notariusza, komornika sądowego lub sędziego Trybunału Konstytucyjnego przez pięć lat, a także osoby, które przez dziesięć lat prowadziły praktykę prawniczą lub działalność naukową bądź dydaktyczną w dziedzinie prawa związanej z wydawaniem orzeczeń sądowych. Procedura naboru składa się z części pisemnej i ustnej. Część pisemna, organizowana przez Akademię Sprawiedliwości, obejmuje kazusy o wyższym poziomie trudności z zakresu prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, upadłościowego i konstytucyjnego. Egzamin pisemny sprawdza wiedzę fachową i zdolności kandydata do objęcia stanowiska sędziowskiego. Osoba, która zda egzamin pisemny i przejdzie do ustnej części procedury naboru, zostanie poddana badaniu psychologicznemu zanim zostanie do niej dopuszczona (o ile nie przeprowadzono takiego badania w toku procedury naboru na kandydata na sędziego). Część ustna procedury naboru na stanowisko sędziowskie ma formę rozmowy kwalifikacyjnej. W skład Komisji ds. naboru wchodzi pięć osób (sędziów i ekspertów z Ministerstwa Sprawiedliwości). W czasie rozmowy kwalifikacyjnej członkowie komisji zadają pytania dotyczące części pisemnej procedury naboru, a także pytania, które koncentrują się na

zawodowym aspekcie sprawowania funkcji sędziego oraz kwalifikacjach osobistych kandydata. Każdy członek komisji ds. naboru ocenia kandydata w skali od 0 do 10 punktów, uwzględniając przy tym wszystkie dokumenty, którymi dysponuje komisja, wyniki uzyskane przez kandydata w części pisemnej, wyniki badania psychologicznego oraz odpowiedzi udzielone przez kandydata w części ustnej procedury naboru, w tym jego ogólną prezentację i sposób wystawiania. Liczba przyznanych punktów decyduje o sukcesie lub porażce kandydata w procedurze naboru. Pomyślne ukończenie procedury naboru na stanowisko sędziego jest warunkiem pełnienia funkcji sędziego. W chwili mianowania kandydat musi mieć co najmniej 30 lat. Sędzia jest mianowany na stanowisko przez Prezydenta Republiki Czeskiej.

■ Ostatnia aktualizacja: 22/11/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.